

Baptistengemeente Dordrecht

Niet begeren

Ex. 20:17

Zet uw zinnen niet op het huis van een ander, en evenmin op zijn vrouw, op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, of wat hem ook maar toebehoort.

Matt. 6:19-21

Verzamel voor jezelf geen schatten op aarde: mot en roest vreten ze weg en dieven breken in om ze te stelen. Verzamel schatten in de hemel, daar vreten mot noch roest ze weg, daar breken geen dieven in om ze te stelen. Waar je schat is, daar zal ook je hart zijn.

Gevolgen begeerte

Wanneer je nadenkt over je zinnen zetten op iets van een ander, dan kun je bedenken wat het effect daarvan is. Er zijn voorbeelden te over van relaties tussen mensen die stuk liepen. Dat kan tussen vrienden zijn, maar ook binnen gezinnen heeft een stuk jaloersheid veel kapot gemaakt. Meer nog dan de relatie met mensen veroorzaakt begeerten ook een breuk

Begeren

Het tiende gebod waarschuwt je *zinnen niet op iets van een ander te zetten*. Velen kennen het gebod zoals het in de HSV staat: *Gij zult niet begeren*. Het woord dat in het Hebreeuws wordt gebruikt geeft aan een *diep, actief en uiteindelijk ongecontroleerd verlangen naar iets dat niet van jezelf is*. Het woord dat in Ex. 20 wordt gebruikt is niet per definitie negatief. Hetzelfde woordje komt

bijvoorbeeld ook voor in Ps. 119:40. Daar wordt het in positieve zin gebruikt *Zie ik heb een begeerte tot uw bevelen* (HSV). Zo komt het op meerdere plekken voor. In het nieuwe testament lezen we hoe Jezus mensen bevrijdt van zondige begeerten. Het geloof geeft je de vrijheid om je niet te laten leiden door zondige impulsen, maar door de vrede van God in je hart.

Oorzaken begeerte

In onze wereld worden begeerten voortdurend geprikkeld. Het verlangen naar meer zet mensen in beweging en bijvoorbeeld reclame maakt daar handig gebruik van. Op internet is het algoritme ingesteld op onze voorkeuren (misschien wel onze zwakheden) en op grond daarvan krijg je filmpjes en boodschappen te zien. Die filmpjes wakkeren de begeerten aan om iets te willen hebben, iets te willen doen, of iets te willen zijn. Wanneer het gaat om de slechte begeerten dan vallen er

verschillende oorzaken te noemen. Het kan voortkomen uit pijn, eten om pijn te verdringen. Of een oorzaak kan liggen in compenseren. Doordat je in verband met Corona niet weg kon ging je online van alles kopen. Denk qua oorzaak ook aan angst, wat zullen andere mensen van mij denken? Bovenal ligt een oorzaak in het je vergelijken met een ander. Een stuk jaloersheid. Bijvoorbeeld: Waarom zijn mijn kinderen niet net zo succesvol als die van een ander?

tussen mens en God. Denk maar aan de eerste begeerte, de begeerte van Adam en Eva in het paradijs (Gen. 3:6). God wil zo veel moois aan mensen geven, maar soms trekken we alles naar ons zelf toe. Niet in de laatste plaats is een gevolg van begeerten ook dat je jezelf te kort doet. Meer, meer, blijkt onverzadigbaar. Kun je tevreden zijn met wat je hebt?

Doe afstand van alles - en je zult alles vinden. Laat de begeerte varen - en je zult rust vinden
Thomas a Kempis

Niemand kan voorkomen dat de vogels van begeerten boven je hoofd vliegen, wel dat ze op je hoofd een nest bouwen
Maarten Luther

Leer vooral discipline in zinnen en ziel, dat begeerten en lichaam niet dan weer zus en dan weer zo je verleiden
Dietrich Bonhoeffer

Het is gemakkelijker de eerste begeerte te onderdrukken, dan alle volgende te bevredigen
Benjamin Franklin

Rust vinden

Wat is het tegenovergestelde van begeren? Je kunt dan denken aan verschillende woorden. Tevreden zijn, rust vinden, overgave, vrede. In Matt. 6:21 zegt Jezus: *Waar je schat is, zal ook je hart zijn.* Wat zit er diep van binnen? Jezus bevrijdt ons juist van de drang steeds meer te moeten. Hij geeft een diepe innerlijke rust. Of zoals David al schreef in Psalm 131: *Als een gespeend kind bij zijn moeder, zo is mijn ziel in mij* (Ps.

131:2 NBG). Toen David koning was, toen kon hij alles. Had hij misschien wel alles. Maar telkens weer was er het diepe besef: Werkelijke verzadiging vind ik bij God alleen. De rabbijnen zijn fel op dit punt. We mogen genieten van al het goede dat God geeft. Maar wil je ziel tot rust komen, open dan je hart voor de Allerehoogste. Hij geeft een vrede die al het andere te boven gaat.

Les tien geboden

De tien geboden worden gegeven op het moment dat Israël vanuit de slavernij in Egypte naar het beloofde land trekt. Daar zullen ze in vrijheid leven. Zo zijn de geboden dan ook bedoeld. De geboden beginnen in het groot, met de vraag wie God is. Ze ein-

digen in het tiende gebod met de vraag wie wij zelf zijn. Wat zit er in ons? Ben je een gevangene van je eigen begeerten of ben je vrij? Dat is de waarde van de tien geboden. Daarom is het goed ze telkens voor ogen te houden. We zijn geroepen om vrij te zijn!

tien geboden

- 1 Laat in alles zien dat ik je enige God ben
- 2 Creëer geen nep goden
- 3 Misbruik mijn naam niet
- 4 Ontvang de rustdag als mijn geschenk
- 5 Heb respect voor je ouders
- 6 Vermoord niemand in woorden of daden
- 7 Pleeg geen overspel
- 8 Eigen je niets toe dat van een ander is
- 9 Laten je woorden echt zijn
- 10 Begeer niet iets dat een ander heeft

vragen

- 1 Wat is *begeren*? Is er een verschil met *verlangen*? Spreekt je de vertaling uit de NBV of uit de HSV meer aan?
- 2 Waar ligt de grens tussen *lekker genieten* en *begeren*? Is Paulus in zijn brieven te negatief over begeerten (1 Tess. 4:2-5)? Wat is de reden dat de christelijke kerk zich in de loop der tijd zo kritisch over aardse zaken heeft uitgelaten? Vind je dat terecht?
- 3 Welke voorbeelden in de bijbel ken je van mensen die door begeerten werden geleid? Ken je in je eigen omgeving voorbeelden van jaloeziesheid? Wat heeft het uitgewerkt?
- 4 Vind je het weleens moeilijk te verkroppen dat een ander meer heeft dan jij? Hoe ga je om met jaloezie? Heeft reclame invloed op jou? Hoe ga je er mee om?
- 5 Welk woord is het tegenovergestelde van begeren? Waar vind je rust in een wereld waarin allerlei prikkels op je af komen?

verdieping

de les van Salomo:
Pred. 2

de les van Paulus:
Rom. 13: 11-14